

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Jacobi Alvarez de Paz Opera

De Exterminatione Mali, Et Promotione boni - Libri quinque

Álvarez de Paz, Jacobo

Lvgdvni, 1613

De iudicaria potestate Pauperibus deleganda. Cap. 12.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77843](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77843)

rerum & consiliorum custodiam, cum largitione eleemosynarum etiam amplissimarum, & cum mandatorum tantum obseruatione contulimus. Et sic certum est, inter status Ecclesie, excepto Episcoporum statu, statum religiosum preestare, & consiliorum obseruantiam mandatis adiectam, custodie mandatorum eminere, & paupertatem Euangelicam omnem bonam diuitiarum administrationem, & eleemosynarum largitionem excellere. Qui hæc præstiterint, magni erunt in celo, qui verò pauperes spiritu & opere fuerint, maiores existant. Illi in honorabili loco, hi in sublimiori, & Christo proxiori sedebunt. Illi denarium, hi verò thesaurum accipient. Et verò si signis & coniecturis transigenda res est, qui omnia sua propter Christum dimittunt, initium non obscurum maioris charitatis præbent, quam illi, qui bona sua rectè administrant, & partem eorum pauperibus erogant. Non ergo iniquum erit, his tanquam magis diligentibus, & opus excellentius facientibus, thesaurum, id est, maiorem gloriam, assignare, & illis tanquam minus amantibus, & minus præstantibus, denarium, id est, minorem gloriam, decernere.

Semper confuevit Dominus facta hominum sibi grata incomprehensibilibus premiis cumulare, & paruitatem nostram magnitudine quadam immense liberalitatis excedere. Abraham iussu Domini reliquit terram suam, non nimis desiderabilem, & pro ea terram feracissimam lacte & melle manantem accepit. Omnem terram, inquit, quam conspicias, tibi dabo, & semini tuo vsque in sempiternum. Iterum imperio etiam Domini filium suum & immolare decreuit, & pro hoc affectu, istaque voluntate, cui tamen opus adiunctum non est, tam innumerabilem multitudinem filiorum adeptus est, vt ab homine numerari non possit. Quia fecisti, inquit, hanc rem; & non pepercisti filio vnigenito propter me, benedicam tibi, & multiplicabo semen tuum sicut stellas caeli, & sicut arenam, quæ est in littore maris. David in corde suo domum ad cultum Domini edificare disposuit. Huius autem desiderij, quæ fuit merces? Requiem dabo tibi ab omnibus inimicis tuis: prædicique tibi Dominus, quod domum faciat tibi Dominus. Et suscitabo semen tuum post te, & stabiliam thronum eius vsque in sempiternum. Iob sua patienter amisit, & duplicata recepit. Et quod præmium secutum est? Dominus benedixit nouissimis Iob, magis quam principio eius, & addidit omnia quæ fuerant Iob duplicia. Petrus Christum confessus est, Christus quid dar illi? Er ego dico tibi quia tu es Petrus, & super hanc petram edificabo Ecclesiam meam: & tibi dabo clauas regni caelorum: Si tam largus est Dominus, & tam magnificus in retribuendis tibi impensis obsequiis, quam liberaliter & supra omnem cogitationem nostram obsequia sibi exhibita pauperum Euangelicorum exoluer? Reliquerunt illi terram suam, & cognationem suam; & domum patris sui, quia multi eorum dum in alias terras, & nationes ab Obedientia mittuntur, quasi à patria exulant. Et licet in ea habitent, ita patriæ commodis, & cognatorum solatiis, & domus paternæ obsequiis carent, ac si positi in exteris nationes exularent. Offerunt illi Deo non tantum voluntate, sed & opere, & quasi vnigenitum, & prædilectum filium, cum iudicium suum, optimam partem mentis suæ prælato per Obedientiam subiiciant. Magnis impensis bonorum operum in cordibus suis Deo domum aedificant, & illi se per castitatem consecrant, & in templo à se aedificato perpetuas laudationes concinunt. Confitentur vita

A & conuersatione sua, Christum esse filium Dei quem iugiter adorant, post quem semper ambulant, à quo Deo dignam mercedem expectant. Quam ergo magnam, quam ineffabilem mercedem accipient! Certè daturus est illis Dominus thesaurum in celo, id est, tam eximiam gloriam, vt gloria communium iustorum comparata, cum hæc vocetur denarius, illa thesaurus dici mereatur. Diciturque de quolibet illorum carmen Dauidis: Gloria, & diuitie in domo eius, & iustitia eius manet in seculum sæculi. Nam diues huius sæculi vmbra gloriæ, & diuitiarum habet, non gloriæ abundantiaque substantiam, cuius fitis habendi nunquam expletur, quem multi ob parvas diuitias non glorificant, sed damnant. Et esto quod habeat diuitias, sæpe tamen caret iustitia, quia superbus est, & per iniuriam à se, aut à progenitoribus factam diuitias comparauit. At perfectus pauper cum ad thesaurum caelestem possidendum ascenderit, ingentes, & veras diuitias possidebit, gloriam solidam ac semper duraturam habebit, & iustitia & sanctitas eius, quam tam ampla diuitiarum possessio non minuet, vsque in æternum perdurabit. Bonum est igitur paupertatem diligere, & experimentum paupertatis per indigentiam habere, vt tam amplum thesaurum in caelesti mansione consequamur.

Psal. 111. 3.

De Iudiciaria Potestate Pauperibus deleganda.

CAPVT XII

AVPERES sæculi non solum diuitias non possident, verum & huius mundi dignitate & altitudine carent, quoniam hæc quæ alas habet non nisi à diuitibus, & potentibus, & fauores potentum habentibus obtinetur. Aut saltem si quis pauper ad dignitatem sæcularem ascendat, statim quasi paupertatem exiit, & splendorem diuitum, & opes, ac magnam familiam habere incipit. Sic Saul, qui pauper erat, & ceu seruus aliquis pauper, a finas patris quærebat, statim atque ad dignitatem regiam exaltatus est, cepit, agros, & vineas, & oliueta, & diuitias possidere, & famulis ac satellitibus constipari. Sic David de gregibus ouium, ac de postterantes sublimatus ad regnum, habuit domum Domini sui Saul, & vxores domini sui in sinu suo, & diuitias domus Israël, & Iuda, tam ingentemque auri, & argenti, & lapidum pretiosorum copiam filio Salomoni reliquit, vt potuerit templum Deo, quale nunquam tam magnificum erit, aedificare. Eodem modo pauperes Christi, quia externa specie aliorum pauperum sortem habere videntur, non tantum à diuitiis, verum & à dignitatibus sæculi, alieni sunt. Et quædam portio paupertatis est, opes contemnere; altera verò, omnem huius mundi altitudinem aspernari. Ad æquitatem ergo & largitatem Domini pertinebat, geminam pauperibus parare mercedem, vt nihil ab eis ob amorem ipsius Dei factum sine speciali premio ac mercede peristeret. Diuitiis propter sequelam Christi, & perfectionem, dimissis respondent veræ & semper mansuræ diuitiæ, ac thesaurus pauperibus custoditus in celo. Dignitati verò contemptæ responderet alia dignitas cellior atque sublimior, quam in extremo die generalis discussionis tenebunt. Magnam enim dignitatem his tanquam Apostolorum imitatoribus esse paratam non pauca

scripturæ

Gen. 13. 15.

Gen. 22. 26.

2. Reg. 7. 14. 15.

Iob. 42. 21.

Matth. 16. 13.

D

E

Sap. 3. 7.

Lucæ 22.
29.1. Cor. 6.
2.Matth.
19. 28.

scripturæ loca significant. Nam Fulgebunt iusti, & tamquam scintillæ in arundineto discurrent, iudicabunt nationes, & dominabuntur populis.] Et, ego dispono vobis, sicut disposuit pater meus regnum, ut edatis, & bibatis super thronos.] Et; an nescitis, quoniam sancti de hoc mundo iudicabunt: & si in vobis iudicabitur mundus, indigni estis, qui de minimis iudicetis? Hæc merces altitudini sæculi contemptæ respondens, nunc à nobis explicanda est, ut constet quàm liberaliter Deus noster cum suis agat, quàmque profusè (si ita loqui fas est) eorum labores persoluat.

Secundum ergo præmium Euangelicis pauperibus destinatum est nobilissima dignitas iudiciariæ potestatis. Apostoli namque, in persona eorum, qui reliquerunt omnia, audierunt à Domino. Amen dico vobis quod vos, qui secuti estis me, in regeneratione cum sederit filius hominis, in sede maiestatis suæ, sedebitis & vos super sedes duodecim, iudicantes duodecim tribus Israel. Nec mihi aliqui succenseat quod ex hoc loco velim iudiciariam potestatem religiosorum elicere, in quo non dixit Saluator noster, sedebitis vos, qui reliquistis omnia, sed qui secuti estis me, ut ostenderet aliud esse omnia dimittere, aliud Christum sequi, hancque dignitatem à Domino se sequentibus, non verò omnia relinquentibus, paratam esse. Sed numquid religiosi Christum non sequuntur? An ad similitudinem Apostolorum Christo non adhærent? An Christi mores & virtutes non imitantur? An non omnia relinquunt, eo sine ut Christum ad similitudinem Apostolorum sequantur, & imitentur? In quo, quæso, Apostoli Christum secuti sunt? In hoc sanè quod pauperi pauperes adhæserunt, Virgini Virgines, aut casti, se adiunxerunt: obedientem patri, obediens & ipsi, ac voluntatem eius facientes, in præceptorem ac ducem eligere minimè dubitarunt. Illis ergo propter dimissionem omnium, non solum, qualis fuit in quibusdam philosophis, sed Christi sequela & imitatione perfectam, sedes iudiciaria seruata est. Illi sanè cum Apostolis & Apostolicis viris communes populos duodecim tribus Israel designatos iudicabunt. Illi Christo summo iudici assistent, illi amplissimam dignitatem in regeneratione, id est in extremo die, iudicium obtinebunt.

Sed quonam modo iudicabunt? An per comparisonem quandam; quia videlicet communium iustorum vita conuersationi illorum comparata, minori præmio digna, & impiorum vita cum sanctissima illorum vita collata, digna æternis cruciatibus apparebit? An quia erunt in iudicio illo tamquam consiliarij, & assessores, qui simul cum Christo iudice sententiam in alios latam pronuntiant, & iustam illam esse proclamabunt? An quia erunt velut ministri ac præcones, qui quid summus iudex decreuerit publicè exponant, & coram illa frequentissima conuentione præmia bonorum, & pœnas iniquorum aperiant? An demum quia erunt testes, qui impios acculent, ex eo quod in peccatis perseuerauerunt & vitam suam mutare noluerunt? His omnibus modis tum Apostolos, tum Euangelicos pauperes vniuersis rebus nuntium mittentes, esse iudicatos nihil prohibet existimare. Iudices erunt illi secundum comparisonem quamdam auctore Hieronymo, quia si regina Austri surget in iudicio cum generatione illius

Hier. ib.
Matth. 12.
42. 41.

A temporis, & condemnabit eam, quia venit à finibus terræ audire sapientiam Salomonis. Et, si viri Niniuitæ surgent etiam, & condemnabunt generationem illam, quia penitentiam egerunt in prædicatione Ionæ, quam ludari à meliore præceptore edocti facere recularunt: Quando magis Spiritu & actione pauperes vita tua damnabunt eos qui aliena rapuerunt, & propter diuitias perituras iustitiam & veritatem repudiauerunt? Iudices erunt ut assessores, quod sentit Simon de Cassia, quia ut in impios sententiam proferant, & eos dignissimos gehenna pronuntient, auctoritatem accipient. Dicentque cum illo quarto Angelo Apocalypseos: Iustus es Domine, qui es, & qui eras sanctus, qui hæc iudicasti, quia sanguinem Sanctorum & Prophetarum effuderunt, & sanguinem deditis eis bibere, digni enim sunt.] Iudices erunt velut præcones, qui zelo iustitiæ Dei incitati, sententiam iustissimam supremi iudicis pronuntiant: Salus, inquit, & gloria, & virtus Deo nostro est, quia vera, & iusta iudicia sunt eius, qui iudicabit de meretrice magna,] hoc est, de iniquorum multitudine, [quæ corripit terram in prostitutione sua.] Iudices erunt, quia testes accusantes eos, qui nec ad clamores doctrinæ ipsorum, nec ad exempla vitæ respicere, nec mandata seruare voluerunt. Nolite putare, ait Dominus, quia ego accusaturus sim vos apud patrem, est qui acculat vos Moyses.] Si Moyses accusaturus est eos, qui doctrinæ ab ipso traditæ aures minimè accommodauerunt, quidni acculent Euangelici pauperes, illos qui propter diuitias, & sæculi illecebras, bona cælestia perdidit, & voces efficacissimis exemplis confirmatas contemnere ausi sunt? Iudices tandem erunt, quia conscientiarum occulta, & iudicij diuini æquitatem, & retributionum qualitates manifestè cognoscent, & hanc suam noticiam velut sententiam quamdam iudicandis intinabunt, & pendent. Vnde Richardus Victorinus ait, Apostolicos viros iudicandorum quemlibet iudicare, erit danda sententiæ rationem oculis eorum ingerere. Ecce iudicium dignitatem illis paratam, qui rebus mundi propter Christum renuntiauerint, & in perfectionis itinere, se obsequio eius adixerint.

D Sed quia hæc dignitas tanta est, ut neque in cor hominis caderet, si Deus eam pauperibus non promississet, operæ pretium erit, hunc esse sensum verborum Christi, paratam auctoritate fulcire. Habemus enim non paucos eorum, qui hanc iudiciariam potestatem Apostolis delatam ad illos extendant, quorum tanta fuit felicitas, ut in rerum abrenuntiatione & vitæ sanctæ conuersatione, Apostolos imitentur. Incipiamus autem à recentioribus & vsque ad summam antiquitatem tractationem producamus, ut constet quàm fixis radicibus nitatur ista sententia. Antoninus ait, religiosos perfectos venturos cum Christo in fine mundi, non iudicandos, sed iudicatos, iuxta illud, quod scriptum est in Iob: Deus non saluat impios, & iudicium pauperibus tribuit.] Non, inquam, saluabit impios, nec ab æterna damnatione eripiet, immo sententia pauperum perfectorum ore prolata, inferni carceribus deputabit. Hunc autem Iobi sensum sanctus hic Doctor ex Gregorio desumpsit. Iudicium, inquit, pauperibus tribuit, quia quanto huic mundo magna humilitate despecti sunt, tanto tunc acceptis sedibus maiore culmine potestatis excrefcunt.

E

Sanctus

Sim. de
Cassi. lib.
9. c. 47.Apo. 19.
2.Apo. 19.
1. 2.Ionn. 5.
45.Richard.
tract. de
iudiciari-
potest.Ant. 3. p.
est. 16. c.
10. 55. 8.

Iob. 3. 6. 6.

Greg. 26.
mer. c. 20.

Bonaue. dif. 47. q. 1.

Sanctus Bonauentura, & ipse Doctor egregius, sic eandem sententiam affirmat: Iudex in aliquo dicitur duplici ratione. Aut quia ipsius est ferre sententiam, aut quia assistit ferenti, secundum quod aliqui iudices assistunt, & quodammodo consulunt iudici principali. Qui ergo fert sententiam, ille est iudex principalis, & talis est solus Christus, sicut patet in Matthæo: ubi exprimitur quomodo feret sententiam. Qui autem assistunt iudici, etiam nomen & dignitatem iudicantis sortiuntur, & tales sunt viri perfecti, qui ultra opera necessitatis præceptorum, supererogauerunt perfectionem consiliorum; tales autem sunt Apostoli principaliter, tanquam capita, & eorum perfecti imitatores.

Matth. 25.

D. Thom. in 4. d. 47. q. ar. 2. g.

Beatus Thomas Aquinas Ecclesie lumen verissimum, eidem doctrinae subscribit, sic enim ait: Paupertati debetur iudiciaria potestas specialiter propter tria. Primo, ratione congruitatis, quia voluntaria paupertas est eorum, qui omnibus quæ mundi sunt, contempserunt, soli Christo inhererent, & ideo non est eis aliquid, quod eorum iudicium à iustitia deflectat, unde idonei ad iudicandum redduntur, quasi veritatem iustitiæ præ omnibus diligentes. Secundo, per modum meriti, quia humilitati respondet exaltatio pro merito. Inter omnia autem, quæ hominem in hoc mundo despectum faciunt, præcipuum est paupertas; unde & pauperibus excellentia iudiciaria potestatis promittitur, ut sic, qui se propter Christum humiliat, exaltet. Tertio, quia paupertas disponit ad prædictum modum iudicandi.

Ansel. epist. 10.

Post hunc sequatur Anselmus in quadam epistola, sic scribens: Ipse quippe consulit ad perfectionem nitentibus, ut omnia relinquat, & sequatur. Ipse omnia relinquentibus & sequentibus se promittit, quia sedebunt cum illo in iudicio, iudicantes tribus duodecim Israël.

Psal. 140. 6.

Bern. ser. 8. in Psal. Qui habitabit.

Prodeat nunc Bernardus, ac de hac re dicat nobis quid sentiat. Illud quidem Psalmi: Absorpti sunt iuncti petrae iudices eorum, de pauperibus voluntarius intelligens sic scribit: Absorpti planè in affectum iustitiæ, & petrae soliditatem, cui iuncti sunt imitantes, iuncti, inquit, petrae, quam profecto solam vi sequerentur, cetera omnia reliquerunt.

Matth. 19. 28.

Isa. 3. 14.

1. Cor. 6. 17.

Psal. 72. 28.

Nempe hoc est quod interroganti Petro quidnam accepturi essent, petra ipsa respondit: Cum sederit Filius hominis in sede maiestatis suæ, sedebitis & vos super sedes duodecim, iudicantes duodecim tribus Israël. Hæc quoque Propheta pronuncians, ait: Dominus ad iudicium veniet cum senioribus populi sui. Tu ne putes flexibile quippiam inueniendum in iudicibus iunctis petrae? Qui adhæret Deo, Apostolus ait, vnus spiritus est: qui & petra iungitur, lapis vnus. Ad quod sanè Propheta non immerito suspirans, Mihi, inquit, adhære Deo bonum est.

Hebr. 10. 31.

Ita ergo absorpti sunt iuncti petrae iudices eorum. O familiaritatis gratiam, o honoris culmen, o fiducia privilegium, o prerogatiua securitatis perfectæ! Quid enim tam pauendum, quid tam plenam anxietatis, & vehementissimam sollicitudini excogitari potest, quam iudicandum a stare illi tam terribili tribunal, & incertam adhuc expectare sub tam districto iudice sententiam? Horrendum est, ait Apostolus, incidere in manus Dei viventis. Iudicemur interim, fratres, & terribile illam expectationem præsentem studeamus declinare iudicio. Non indicabit Deus bis in idipsum. Sanè ut quorundam peccata, sic & quorundam studia bona manifesta sunt præcedentia ad iudicium: ut illi quidem non expectantes sententiam, proprio statim pondere criminum in tartara decedant: isti verò e regione

A paratas sibi sedes totalibetate spiritus sine vlla cõtatione conscendant. Felix paupertas voluntaria omnia relinquentium, & sequentium te Domine Iesu.

At alio loco idem sanctus pater Bernardus sic scribit: Pro confusione vestra duplici, & rubore pars vestra laudabitur. Propterea enim in terra, ista duplicia possidebunt, & lætitia sempiterna erit in Christo. In exilio vobis afflictio duplex, humilitatis vtique & laboris, sed consolamini, & nolite deficere, quoniam in terra vestra, terra vtique viventium, duplex vos nihilominus remuneratio manet sublimitatis, & delectationis. In sedibus enim quies imperturbata est, in iudicio dignitatis eminentia commendatur. Quis verò secularis honor excogitari potest, qui non profus in tantæ sublimitatis comparatione vilescat? Non vnus siquidem ciuitatis aut populi, seu regionis vnus, sed vniuersitatis iudices habent præsidere cum Christo. Nec solum homines, sed & ipsos angelos iudicabunt, qui parentem ad modicum vaporem præsentis gloriæ dedignant, & exufflantes, improperium Christi vniuersis præferunt titulis dignitatum. Nolite timere pusillus grex, quoniam complacuit Patri vestro dare vobis regnum. Diffinitum est concilium, quod non euacuabitur, propositum immutabile persequeratur. Denique iurauit Dominus, & non pœnitebit eum. Amen dico vobis, quod vos, qui secuti estis me, in regeneratione cum sederit Filius hominis in sede maiestatis suæ, sedebitis & vos iudicantes.

B Quis verò secularis honor excogitari potest, qui non profus in tantæ sublimitatis comparatione vilescat? Non vnus siquidem ciuitatis aut populi, seu regionis vnus, sed vniuersitatis iudices habent præsidere cum Christo. Nec solum homines, sed & ipsos angelos iudicabunt, qui parentem ad modicum vaporem præsentis gloriæ dedignant, & exufflantes, improperium Christi vniuersis præferunt titulis dignitatum. Nolite timere pusillus grex, quoniam complacuit Patri vestro dare vobis regnum. Diffinitum est concilium, quod non euacuabitur, propositum immutabile persequeratur. Denique iurauit Dominus, & non pœnitebit eum. Amen dico vobis, quod vos, qui secuti estis me, in regeneratione cum sederit Filius hominis in sede maiestatis suæ, sedebitis & vos iudicantes.

C Quid gloriosius? Iudicent nunc, & præiudicent superbia filij, cū rege suo sedeat, qui sibi latera Aquilonis elegit. Exaltentur, & leuentur sicut cedri Libani. Transibimus, & ecce non erunt. Et post pauca. Hæc enim & perfectorum gloria singularis, inter ipsos etiam eminere fideles, & ceteris quoque saluandis præeminere autoritate iudiciariæ potestatis, vt iuxta illud de Psalmo sedeat supra domum Dauid. Quid istud miseræ est, quod ad verbum tantæ promissionis negligentia humana dormitat? Popule meus, ait Dominus, quid tibi debui facere & non feci?

Post Bernardum audiamus venerabilem Bedam sic concionantem: Sciendum namque est, omnes, qui ad exemplum Apostolorum sua reliquerunt omnia, & secuti sunt Christum, iudices cum eo venturos, sicut etiam omne mortalium genus esse iudicandum. Quia enim duodenario sepe numero solet in scripturis vniuersitas designari, per duodecim sedes Apostolorum, omnium numero potestas indicantium, & per duodecim tribus Israël, vniuersitas eorum, qui iudicandi sunt, ostenditur.

D Accedat nunc Gregorius, & propositis quatuor hominum generibus, vnum eorum, qui iudicantur, & pereunt, vt improbi fideles, alterum eorum, qui non iudicantur, & pereunt, vt omnes infideles. Quid de alijs duobus sentiat, nunc exponat. Ex electorum verò parte alij iudicantur, & regnant, qui vitæ maculas lacrymis tergunt, qui mala præcedentia factis sequentibus redimunt, quidquid inuita aliquando fecerunt, ab oculis iudicis elemosynarum superdatione cooperiunt. Quibus iudex veniens in dextera consistens dicit: Esuriui, & dedistis mihi manducare, &c. Quibus præmitis dicens: Venite benedicti Patris mei, possidete paratum vobis regnum à constitutione mundi. Alij autem non iudicantur, & regnant: qui etiam præcepta legis perfectione virtutum transcendunt, qui nequam hoc solum, quod cunctis diuina lex præcipit, implere contenti sunt, sed præstantiori desi-

E derio

1438

Bern. de clu. Et ce nos reliquit.

Luca 12. 32.

Psal. 109. 4. Matth. 19. 28.

Bed. ser. de S. Bed. med. Ho.

Greg. 27. mor. c. 20.

Matth. 25. 42. 43.

Matth. 19. 28.

Isa. 3. 14.

Prov. 31. 23.

*Isa. 60. 22
Cyrill. 4.
5. in Isa.
ad c. 60.*

Matth. 19. 28.

*Aug. 20.
de civit.
c. 20.*

*1. Cor. 6.
Aug. epi.
89. 9. 4.*

*Hier. epi.
28.*

*Nazian.
orat. 1. in
Iulianū.*

derio plus exhibere appetunt. Quibus Dominica voce dicitur: Vos qui reliquistis omnia, & secuti estis me, cum sederit Filius hominis in sede maiestatis suae, sedebitis & vos super duodecim thronos, iudicantes duodecim tribus Israël.] Et de quibus Propheta ait: Dominus ad iudicium veniet, cum senioribus populi sui.] Et de quibus Salomon, cum de sancta Ecclesia sponso loqueretur, intulit dicens: Nobilis in portis vir eius, quando sederit cum senatoribus terrae.] Hi itaque in extremo iudicio non iudicantur, & regnant: quia cum auctore suo etiam iudices veniunt.

Veniat nunc Cyrillus Alexandrinus, & dicat quomodo intelligat illud Isaiae, Minimus erit in mille, & paruulus in gentem fortissimam.] Nunc, inquit, id est, in hoc seculo, occultata est gloria Sanctorum, & si factum mundi respicias, minimi esse videntur, qui illustrem non habent gloriam. Sed rursus ubi illuxerit de caelo Christus, tunc etiam, qui habitus est minimus, & paucissimus, crescet in magnam gentem. Praeficietur enim populis, & imperitabit multis, utpote in hac vita confecto cursu laudabili. Quod videre est ex his quae dixit Christus. Nam affatus Apostolis, inquit: Cum Filius hominis sedebit in throno gloriae suae, tunc etiam sedebitis vos in duodecim thronis, iudicantes duodecim tribus Israël.]

Augustinus Cyrillo paulò vetustior, in eandem sententiam cum aliis Patribus manifestè conspirat. Nam quodam loco ait, non duodecim tantum, sed plurimos esse cum Christo iudicatos. Eius verba sunt: Nec quoniam super duodecim sedes sessuros esse ait, duodecim solos homines cum ipso iudicatos putare debemus. Duodenario quippe numero, vniuersa quaedam significata est iudicantium multitudo, propter duas partes numeri septenarij, quo significatur plerumque vniuersitas. Quae duae partes, id est, tria & quatuor, altera per alteram multiplicata, duodecim faciunt. Nam & quatuor ter, & tria quater duodecim sunt: & si qua alia huius duodenarij numeri, quae ad hoc valeat, ratio reperitur. Alioquin quoniam in locum Iudae traditoris Apostolum Mathiam legimus ordinatum, Apostolus Paulus, qui plus illis omnibus laborauit, ubi ad iudicandum sedeat, non habebit: qui profectò cum aliis Sanctis ad numerum iudicum se pertinere demonstrat, cum dicit: Nescitis quia Angelos iudicabimus.] Alio verò loco, qui sint isti multi explicat, dicens. Ambulent itaque perfectionis viam, venditis omnibus suis rebus, & misericorditer erogatis. Sed si verè pauperes Christi sunt, & non sibi, sed Christo colligunt, infirmiora eius membra quare puniunt, antequam sedes iudicarias acceperint: Si enim tales erunt, qualibus Dominus dicit, [sedebitis super duodecim sedes, iudicantes duodecim tribus Israël:] & de quibus Apostolus dicit: [Nescitis quoniam Angelos iudicabitis?] praeparant potius non criminosos, sed religiosos diuites recipere in tabernacula aeterna, à quibus amici facti sunt de mammona iniquitatis.

Hieronymus eiusdem veritatis assertor est, cuius haec est oratio: Scipsum Deo offerre, Christianorum & Apostolorum est, qui duo cum vidua paupertatis suae in gazophylacium aera mittentes, totum censum, quem habuerant, Domino tradiderunt, & merentur audire: [Sedebitis super duodecim solia, iudicantes duodecim tribus Israël.] Necnon & Gregorius Nazianzenus: nam multis religiosorum laudibus expositis, hanc etiam adiungit, quòd ipsorum sit in extremo die sedere super thronos.

De Origene certum est in eandem abiisse sententiam, sic enim ait: Qui ergo secuti sunt Christum non quaedam, sed omnia relinquentes, [sedebunt super duodecim thronos, iudicantes duodecim tribus Israël.] Et infra. Quod autem dicit, [sedebitis & vos super duodecim thronos, iudicantes duodecim tribus Israël] dicitur ad Apostolos, & ad eos, qui Apostolicam imitati sunt vitam, iudicatos Israël, qui generosiores toto mundo habentur. Si quis ergo reliquerit omnia, & secutus fuerit Iesum, quae Petro promissa sunt, & ipse recipiet. Haec ille.] Qui cum non doctrinam à se inuentam, sed à maioribus traditam scribere videatur, certum apparet, eam ab Apostolis processisse, ac omnem antiquitatem in huius veritatis assensum conspirasse.

Hi autem iudices hominum cum Christo sessuri non sunt tot numero, quot prima fronte videntur. Quia non omnes, qui votum paupertatis emisserunt, iudicaturi sunt mundum, sed qui votum emissum fideliter impleuerunt. Absurdum enim esset putare, quòd imperfecti religiosi, qui vix in negotio paupertatis absque graui peccato conuersati sunt, aut qui sub pauperum velamine sua commoda quaeferunt, & delicatius ac abundantius, quam in saeculo victitarunt, sint ad iudicariam potestatem admittendi, & cum Apostolis & viris Apostolicis numerandi. Non emissi voti, sed impletionis eius ratio habebitur in illo die, & non status perfectionis perfectione vacuus, sed vita perfecta statum ipsum implens, & ornans ad tantae dignitatis meritum computabitur. Optimèque Antoninus non omnibus religiosi, sed religiosi perfecti hanc praerogatiuam iudicandi alios, & Christo affidendi, supra concessit, eodemque sensu reliqui Patres intelligendi sunt. Igitur qui in statu perfecto perfectus non fuit, immò nec mediocriter profecit, immò nec aliquam indigentiam pro Christo experiri voluit, & more diuitum laurè & opiparè manducauit, & delicatè in his, quae ad vestitum, & cellam, & reliqua atinent, se gessit, iudicariae potestati vale dicat, & si ad eam se ascensurum cogitauerit, se ipsum irideat. Haec potestas illi paupertati promissa est, quae secum Christi sequelam inuoluit, & vsque ad eius imitationem procedit. Illi autem non sequuntur, neque imitantur illum (nisi valde à longè sicut communes fideles) qui in statu paupertatis positi, nihil ferè paupertatis nisi nomen habent, aut si aliquid habent, inuiti, & querulosi, & murmuratioe pleni habent, & quotiescumque possunt, ab incommodis paupertatis se subtrahunt. Quomodo ergo ad summam dignitatem perfecti & seruidis praeparatam aspirare audebunt? Satis liberaliter cum illis agetur, si à dextris cum bonis Christianis constituantur, & post poenas de sua repudiate datas, iudicati saluentur. Neque in hoc supra modum nos tepidos spiritu & imperfectos deprimimus, quoniam communes fideles, si legem seruauerint, increpatione digni non sunt, cum nihil aliud seruandum promiserint. At nos, qui ultra legem polliciti sumus consilia seruare, & rebus abrenuntiare terrenis, qua reprehensione digni erimus, si conuersatione nostra pares solum aliis fidelibus inueniamur? Certè inter illos locum in iudicio non sine rubore tenebimus, cum celsiorem locum statui nostro paratum potuerimus obtinere, & fratres nostros, quia seruidè & perfectè vixerunt, inter iudices sedere videamus.

Pauperes itaque Euangelici ceteros iudicabunt, si ad perfectionem ascenderint, & vitam habuerint, paupertati, quam sunt professi, conformem. Decet enim, ut humiles exaltentur, iuxta illud:

*Origenes
1. in
Matth.*

Luc. 18. Qui se humiliat exaltabitur. Hi vero sunt veri humi-
 les, qui ex desipientia sua, rebus terrenis carere vol-
 unt, & indigentiam ac penuriam pro Christo sustine-
 re magnum ducunt. Decet ut contententes tempo-
 ralia, & non diligentes munera, tamquam mente libe-
 ri & expediti ad iudicandum vocentur. Hi autem sunt
 perfecti viri paupertate amantes, qui utilitatibus hu-
 ius seculi affectu non adhaeserunt, sed mente ad res
 caelestes appetendas euolarunt. Decet ut sapientes
 examinent ignorantes, & perfecti imperfectos disci-
 pulant. Qui vero paupertatem, quam profitentur, ser-
 uant, & virtutibus magnis ornant, sapientes sunt, qui
 bus caelestia sapiunt, & terrefra desipiunt. Aequum
 est proinde, ut inter iudices sedes obtineant, & cum
 Christo ad iudicandum procedant. Hinc autem con-
 stat, iudices in extremo iudicio futuros esse paucio-
 res, quam aliquis poterat cogitare. Si vero adhuc mul-
 ti videntur, quia innumerabilis est multitudo religio-
 sorum perfectorum (praesertim si alij sancti essent iu-
 dicaturi, quod aliqui existimant) qui ista secum cogi-
 tat, sciat ad tantam multitudinem iudicandorum, iu-
 dices conuenienti numero esse admittendos. Sicut
 enim in curia regis Hispaniae sunt quinquaginta sena-
 tores plus minusve ad negotia regni tractanda: & hi
 per se sumpti multi videntur, at non multi sed suffi-
 cientes sunt, considerato numero, & grauitate nego-
 tiorum occurrentium, ac multitudine litigantium: Ita
 ad iudicium extremum regis caelestis omnes religiosi
 perfecti, & si qui sunt alij ex sanctis, assumendi sunt iu-
 dices, qui licet sint quamplurimi, tamen ad innume-
 rabilem multitudinem iudicandorum, tum fidelium,
 tum infidelium, comparati, non tam multi appare-
 bunt. Hoc ergo praemium Euangelicae paupertatis de-
 latum est, quod pauperes perfecti aliorum sint iudi-
 ces. Certum praemium mirabile, atque magnificum, ut
 ubi reges contremiscunt, ubi imperatores, & magna-
 tes huius seculi erubescunt, ubi nobiles & diuites, &
 potentes non sine metu stant, expectantes sententiam abso-
 lutionis, aut damnationis suae, pauperes securi & alacres
 se deant, & aduersus eos, qui se despexerunt, sententiam fe-
 riant. Quis non stupet ad huius honoris considerationem.
 Quis non admiratur diuinam in pauperes & humiles
 liberalitatem? Quis non paupertate arcte fideliterque; cu-
 stodiat, ut, Deo donante, ad tantam dignitatem ascendat?

De cœmplo in hac vita, & in futura Pauperibus tribuendo.
 CAPUT XIII.

Luc. 6. 38. **Q**UAM plena veritatis est illa Saluatoris
 sententia. [Mensuram bonam, & confertam, &
 coagitatam, & supereffluentem dabunt, in
 sinu vestri.] Dat ille pauperibus suis mensuram bonam
 quia nihil ab eis gestum, aut propter perfectionem di-
 missum, sine iusto premio relinquet. Dat mensuram
 confertam, quia magnitudine premij sui, quasi premet,
 atque cõstringet, ut illud capiat angustia cordis huma-
 ni. Dat mensuram coagitatam, quia premio premium,
 & mercede mercedem adauget. Dat mensuram superes-
 fluentem, quia multiplex praemium suum non in ani-
 ma se cõtinet, sed ad corpus quoque descendit. Mensura
 bona pauperibus data & thesaurus illis paratus in
 caelo. Quid enim iustus quam quod illi, qui propter
 Christum thesaurum in terra dimiserunt, thesaurum in
 caelo recipiant? Mensura cõferta, est iudicaria pote-
 stas, qua gentes iudicabit, quae profecto quasi coan-
 gustanda est, & premeunda, ut pusilla mens hominis
 illam capiat. Mensura coagitata, & supereffluens, est
 multiplicatio quasi eorum bonorum, quae pauperes
 dimiserunt, in futura vita, & in hac vita reddenda.
 Nam haec bona coagitantur cum in immensum au-
 gentur, & supereffluunt cum ab alia vita in hanc de-

A rritantur, & ab anima ad corpus veniunt. Adduxit
 Dominus religiosos ad terram bonam, & fructum
 suum simorum feracem, in qua a se relicta, aucta, &
 centuplam multiplicata reperiunt. Haec est conuer-
 satio religiosa, ad quam illud Davidis potest aptari:
 Spiritus tuus bonus deducet me in terram rectam:
 propter nomen tuum Domine viuificabis me in æ-
 quitate tua. Verè, Domine, non deduxit me spiritus
 hominis in terram hanc, nam iste sibi relictus, potius
 solet a tuo obsequio diuellere, & ad secularia trahe-
 re. Non deduxit me spiritus angeli, qui potest quide-
 bonum suadere, non tamen persuadere, nec volun-
 tatem sine gratia tua ad boni consensum inclinare.
 Sed deduxit me spiritus tuus, qui illaeso manente li-
 bero arbitrio meo, instinctibus & auxilijs suis potens
 est corda hominum conuertere quocumque voluerit.
 Spiritus autem iste tuus, spiritus sanctus est: nam idem
 propheta ait: Spiritum sanctum tuum ne auferas a
 me. Spiritus vitae est, cum scriptum sit: Spiritus vitae
 erat in totis. Spiritus Domini mei est, & [requiescet
 super eum spiritus Domini.] Spiritus veritatis est, sub
 quo nomine fuit antea promissus: [Cum autem ve-
 nerit ille spiritus veritatis, docebit vos omnem veri-
 tatem.] Sed hic vocetur spiritus tuus bonus, quonia
 hac vocatio, hac deductio mea opus est infinite bo-
 nitatis, omnia alia comprehendens. Spiritus bonus,
 & sanctus tuus vocauit me, quia ad sanctitatem vo-
 cauit. Spiritus bonus, & vitae, excitauit me, quonia
 peccati morte ad gratiae vitam excitauit me. Spiritus
 bonus Domini deduxit me, quonia ut fidelis essem
 seruus, adduxit. Spiritus bonus & verus erudiuit me,
 quonia ad falsitatem odio habendam, & veritatem
 diligendam erudiuit. Hic spiritus tuus bonus, san-
 ctus, viuus, & verus, eduxit me a terra, in qua eram,
 ad terram, ad quam nondum perueneram.

Eram ego in hac lacrymarum valle, in terra, de
 qua scriptum est: Terra erat inanis, & vacua, vel, ut
 alius transtulit, inuisibilis, & incomposita. Non ne
 inanis, siquidem rebus suis numquam nos fatiat? Non
 ne vacua, quandoquidem discessit ab ea bonitas, &
 veritas? Non ne inuisibilis, & obscura fallacis, dolis
 & tehens? In qua diligimur, sed propter lucrum, hon-
 orumque externus, sed in corde contemnimur, lau-
 damur praesentes, & vituperijs absentes afficimur.
 Nonne incomposita, atque deformis, peccatorum
 deformitate, & fuligine: quia non est veritas, & non
 est misericordia, & non est scientia Dei in terra? Non
 ne bonorum vacua est illa terra, cuius memoriam
 faciens Ieremias, ait: Aspexi terram, & ecce vacua
 erat, & nihili: & caelos, & non erat lux in eis? Vidi
 montes, & ecce mouebantur, & omnes colles con-
 turbati sunt. Intuitus sum, & non erat homo, & om-
 ne volatile caeli recessit. Virtutum vacua est, nihil
 in ea reperitur, quod animo satisfaciatur: aliorum rectores
 orbati luce, & sapientia ad regendum, & potentes,
 stabilitate & constantia priuati sunt. Inter multos ho-
 mines vix vnum inuenimus hominem, qui scilicet
 ratione, & non passione se gubernat: Inter multos
 sapientes vix vnus sapiens, qui cogitatione ac deside-
 rio ad caelestia se efferat. Ab hac misera terra euoca-
 sti me domine, & deduxisti me in terram rectam, in
 statum hunc rectitudinis, ad omnem virtutem ex-
 hortantem, omnem viam sanctitatis docentem. In
 terram rectam, quae recta, & sine vllis ambagibus, re-
 dit in caelum. In terram rectam, quae tota imitatio
 quaedam est iustitiae tuae, quam homo factus, verbo &
 exemplo monstrasti. In terram rectam, quae omnem
 obliquitatem vitiorum fugit, omnem circuitate pec-
 catorum auersatur, & eorum animorum, de quibus di-
 ctum est, [Recti diligunt te,] serax est. In hac autem terra

Psal. 161.

Psal. 50.
13.
Ezech. 1.
20.
Ista 11. 2.
Ionn. 16.
13.

Osee 4. 1.

Ionn. 4. 23

Can. 13

